

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W CZERWINIE

07-407 Czerwin, Plac Tysiąclecia 1

Tel.: 29/761 45 92, Fax: 29 761 92 17

e-mail: ops@czewin.pl

Sprawozdanie

z realizacji programu wspierania rodziny

w Gminie Czerwin za 2023 rok

I. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy zadania w zakresie wspomaganie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W Gminie Czerwin aktualnie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 przyjęty Uchwałą Rady Gminy Czerwin Nr XXXI/25/21 z dnia 27 sierpnia 2021 roku. Gminny Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Czerwin na lata 2021- 2023 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu. Podmiotem realizującym ten cel na poziomie Gminy Czerwin jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwinie we współpracy z instytucjami realizującymi zadania w zakresie wspierania rodziny. Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Gminy Czerwin wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w Gminie Czerwin w obszarze wspierania rodziny.

Celem głównym wyznaczonym w Programie Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023 jest: Zapewnienie dzieciom i rodzinom warunków rozwoju a także pomocy w sytuacjach trudnych, jak również przy wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, poprzez doskonalenie systemu wspierania rodziny oraz osiągnięcie standardów systemu pieczy zastępczej. Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie podstawowych potrzeb funkcjonowania dziecka i rodziny.
2. Wsparcie dzieci z rodzin zagrożonych dysfunkcjami lub dysfunkcyjnych poprzez wyrównywanie szans i zapobieganie niedostosowaniu społecznemu.
3. Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
4. Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny we współpracy np. ze szkołami.
5. Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej.
6. Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców naturalnych.

Adresatami programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo– wychowawczych,

2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

II. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Gminie Czerwin na lata 2021- 2023

Asystent rodziny

Dla zapewnienia realizacji nałożonych na OPS zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnił 2023 roku asystenta rodziny na podstawie umowy zlecenia. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę którą się opiekuje, podstawowego poziomu stabilności życiowej umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Asystent wspiera rodziny wychowujące dzieci, w których występują problemy trudne do pokonania samodzielnie przez tę rodzinę, pomaga również rodzicom ubiegającym się o odzyskanie władzy rodzicielskiej. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. W 2023 roku asystent rodziny zatrudniony w OPS w Czerwinie współpracował z 3 rodzinami. Wydatkowana kwota ogółem na ten cel wyniosła 26282,50 zł z czego 21801,75 zł to były środki własne gminy.

Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000,00 zł przyznanego na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. W gminie Czerwin w 2023 roku nie wypłacono żadnego świadczenia.

Interdyscyplinarna pomoc dla osób doświadczających przemocy w rodzinie

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwinie uczestniczą w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego. Kierownik Ośrodka pełniący funkcję Przewodniczącego Zespołu wraz z pracownikami Ośrodka i specjalistami są zaangażowani we współpracę z przedstawicielami podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań jakie są podejmowane należą w szczególności: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin oraz elektów tych działań. Działania realizowane przez pracowników opierają się na

podstawie Rozporządzenia RM z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, jak również na „Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla Gminy Czerwin“. Wobec zgłoszenia lub podejrzenia, że osoba dorosła lub dziecko zostało dotknięte przemocą w rodzinie, wypełnia się specjalny formularz „Niebieska Karta”, który wszczyna procedurę i zostaje skierowany do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego - siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwinie. Zostaje powołana wtedy grupa robocza, składająca się z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Sądu, oświaty i ochrony zdrowia, która zajmuje się konkretnym przypadkiem.

W dniu 22 czerwca 2023 r. weszły w życie przepisy, które spowodowały nowy charakter funkcjonowania zespołów i grup pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy. Pierwszym zauważalnym elementem jest zastąpienie sformułowania „przemoc w rodzinie” wyrażeniem „przemoc domowa”. Ustawa przewiduje utworzenie Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w miejsce obecnie funkcjonującego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wobec powyższego w dniu 20 września 2023 roku Wójt Gminy Czerwin powołał Zespół do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

W 2023 roku odbyło się 10 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 6 spotkań grup diagnostyczno - pomocowych. W ramach procedury założono 5 Niebieskich Kart a także kontynuowano 2 procedury z lat ubiegłych.

W 2023 roku zakończono 3 procedury „Niebieskie karty“ , w tym:

1. zakończenie przemocy w rodzinie: 3
2. brak zasadności podejmowanych działań: 0

Objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego było 7 rodzin.

Praca socjalna

Praca socjalna należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Według ustawy jest to działalność zawodowa realizowana przez pracowników socjalnych, a prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych a także tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna może być również prowadzona ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Głównym priorytetem w pracy socjalnej jest szybka i poprawna diagnoza sytuacji osoby, rodziny, środowiska, określająca źródła dysfunkcjonalności. Skuteczna realizacja pracy socjalnej wymaga porozumienia i współpracy osoby wspieranej i pracownika socjalnego. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Praca socjalna jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwinie w 2023 roku pracą socjalną objął 71 rodzin, liczących 219 osób. Praca socjalna obejmowała w roku 2023 następujące zagadnienia: poprawa warunków materialnych poprzez wskazywanie możliwości wykorzystania własnych uprawnień i udzielanie pomocy w ich uzyskaniu, poprawa warunków mieszkaniowych poprzez wskazywanie możliwości i pomoc w spełnieniu formalności związanych m. in. z zamianą mieszkania, uzyskaniem lokalu socjalnego oraz pośredniczenie w przekazywaniu używanych mebli, sprzętu AGD, itp. poprawa stanu zdrowia i ułatwienie szybszego zadziałania służb medycznych poprzez między innymi zamawianie lekarskich i pielęgniarskich wizyt domowych, pomocy w uzyskaniu miejsc w Domach Pomocy Społecznej, zakładach opiekuńczo - leczniczych, szpitalnych oddziałach leczenia odwykowego lub innych placówek odwykowych, zagwarantowanie osobom starszym i niepełnosprawnym opieki poprzez m. in. interwencje u członków rodziny, pomoc w zorganizowaniu usług opiekuńczych, pomocy sąsiedzkiej itp. poprawa relacji między członkami rodziny poprzez m. in. mediacje w sprawach konfliktów rodzinnych, organizację dostępu do poradnictwa specjalistycznego, współpracę z policją i kuratorami sądowymi itp., pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, organizowanie i dostarczanie paczek żywnościowych, współpraca z innymi instytucjami i organizacjami poprzez wspólne działania w zespołach na rzecz rozwiązywania problemów w rodzinach. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej działając w oparciu o pracę socjalną udzielali pomocy, która miała służyć wzmocnieniu, uaktywnianiu osób i rodzin w celu rozwijania ich poczucia własnej wartości, podnoszenia samooceny, poprawie zdolności podopiecznych do samodzielnego zaspokajania niezbędnych potrzeb oraz poprawie funkcjonowania w środowisku lokalnym i wykorzystywania własnych możliwości. Podopiecznych w zależności od problemów którymi są dotknięci, motywowano m. in. do podjęcia działań aktywizujących poprzez podniesienie kwalifikacji, uczestniczenie w kursach, szkoleniach a także kontynuowania nauki i podjęcia zatrudnienia. Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia. Tam, gdzie jest to możliwe, praca w ramach Programu powinna opierać się o pełną współpracę z rodziną. Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dlatego też pracownicy OPS w Czerwinie pomagali chętnym osobom bądź rodzinom w dostępie do poradnictwa specjalistycznego czy to psychologicznego czy prawnego.

Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu

gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie. W 2023 roku na terenie Gminy Czerwin nie była świadczona pomoc w formie rodzin wspierających.

Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

W 2023 roku na terenie Gminy Czerwin była świadczona pomoc w takiej formie dla jednej rodziny. Poniesiono wydatki w wysokości 5793,13 zł.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwinie

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji osób uzależnionych od alkoholu. Do kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwinie (GKRPA) należą również zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 roku. GKRPA zapewnia osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy dostęp do specjalistycznych form wsparcia. Podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. W przypadku osób uzależnionych od alkoholu należy przede wszystkim zwiększać dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. Natomiast rodzinom zapewnia się w szczególności ochronę przed przemocą w rodzinie, pomoc psychospołeczną i prawną. Do zadań GKRPA należy także podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty, podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W 2023 roku złożono do GKRPA 3 wnioski o wszczęcie postępowania w stosunku do osoby nadużywającej alkoholu.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2024

Rok 2024 będzie kontynuacją realizowanych zadań wynikających z ustaw oraz innych działań mających wpływ na poprawę sytuacji życiowej mieszkańców gminy Czerwin a także tworzeniem dobrych warunków pracy i nowych pomysłów w dążeniu do rozwiązywania problemów społecznych, które są konieczne, aby pomoc świadczona mieszkańcom gminy Czerwin była efektywna. Dla efektywnej realizacji zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwinie niezbędne będzie:

1. Zabezpieczenie środków finansowych w wysokości odpowiadającej potrzebom wynikającym z realizacji nałożonych na OPS zadań.
2. Współpraca z instytucjami i organizacjami w celu realizacji zadań szeroko pojętej pomocy społecznej.
3. Zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony i wspierania bezpiecznego rozwoju dzieci zagrożonych krzywdzeniem i przemocą.
4. Prowadzenie kampanii społecznych na rzecz rodziny. Rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego.
5. Podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój zawodowy pracowników, bezpieczne warunki pracy i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
6. Z uwagi na wzrost liczby nakładanych na OPS w Czerwinie zadań istnieje też konieczność zwiększenia powierzchni użytkowej o dodatkowe pomieszczenia a także wzrost wynagrodzeń pracowniczych. Wynagrodzenia na poziomie zbliżonym do najniższego wynagrodzenia obowiązującego w 2024 roku nie zapewniają odpowiedniej motywacji wśród osób zatrudnionych w Ośrodku. Ośrodek nie zapewnia swoim pracownikom wymaganych warunków pracy a petentom odpowiedniej obsługi. Nie posiadamy pomieszczeń, w których pracownicy mogliby porozmawiać z petentami a także przeprowadzić wywiad alimentacyjny z dłużnikami alimentacyjnymi. Nie zapewniamy także podstawowych zasad dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Ze względu na występujące problemy lokalowe nie zapewniamy także odpowiedniej ochrony danych osobowych.
7. W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.